

DE NOORD-BRABANDER,

Staats- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM QUID VETAT?

(Verschijnende driemaal ten week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag)

ABONNEMENTSPRIJS

Voor de Stad ... 12,-
Vreemde per post ... 14,-

ADVANTAGES

15 cent de regel
behalve 35 cents regel

DE STAATSRaad, GOVERNEUR der Provincie NOORD BRABAND, brengt bij deze ter kennis van de Ingezetenen dezer Provincie, dat; ten gevolge der voorgenomen uitvoering, van noodzakelijke herstellingswerken, aan het gedeelte der Zuid-Willemsvaart, hetwelk binnen het grondgebied der Belgische Provincie Limburg, is gelegen, het water uit dat gedeelte dier vaart zal worden afgelaten, en de scheepvaart op hetzelfde zal worden gestremd, te rekenen van den 17^{en}, tot en met den 25^{en}, der thans loopende Maand.

Hertogenbosch 10 October 1842.

DE STAATSRaad, GOVERNEUR VOORKOND,

A. J. BORRET.

RUSLAND,

Op de eerste tijding van het ongeluk hetwelk Kasan getroffen had, heeft Z. M. de Keizer 50,000 zilveren roebels gegeven om de armsten der ongelukkigen te helpen. H. M. de Keizerin gaf 5000 zilveren roebels, de groothertogen en groothertoginnen elk 1000. De minister van binnenlandsche zaken heeft insgelijks 10000 zilveren roebels naar Kasan gezonden uit het hulpfonds waarover hij kan beschikken, zoodat op het eerste oogenblik dezer ongelukkige tijding, 70000 zilveren roebels naar Kasan zijn gezonden, om de ongelukkigen die alles verloren hadden en geene schuilplaats vonden, te ondersteunen.

Daarenboven, heeft de commissie der ministers besloten, dat er door het gheele rijk eene inschrijving plaats zou hebben, om de vrijwillige giften voor de ongelukkigen op te zamelen. Men heeft eene commissie, onder het presidentschap van den gouverneur militair benoemd, om de geleden verliezen op te nemen, hulp te verlenen, en voor de weder opbouw der huizen te bezorgen.

Het ministerie der domeinen van het rijk zal de noodige maatregelen nemen om het timmerhout kosteloos aan de armste inwoners te doen worden.

TURKIJE.

Van de Turksche grenzen, 25 Sept. Volgens berichten uit Belgrado is de door Mitschitsch gedane poging, om in Servië eenen opstand ten gunste van den afgezetten Vorst Michael te verwekken, geheel mislukt. Bij de aannadering der troepen van de provisionele regering trok Mitschitsch met zijne geringe strijkrachten terug, en nadat Wutschitsch met den Turken overste, die hem vergezeld, de gesteldheid van zaken had opgenomen, keerden beide naar Belgrado terug, met achterlating van eene afdeeling ter vervolging dier weinige aanhangers van Michael. De Kmeten, welke zich bij de Mitschitsch gevoegd hadden, verschoonden zich goddelijk, of gingen tot de regeering over. Mitschitsch zelve schijnt, door allen verlaten, naar het gebergte of naar enig naburig land ontvlugt te zijn. Een vrij groot

partij Grieksch-gesindheid, en eenige die niet schijft, moeten in de onderhandelingen Mitschitsch betrokken zijn. De provisionele regering heeft, derhalve geleen, handen afgezet, om de

DENEMARKE.

KOPPENHAGEN, 22 Sept. Het dagblad *Fædrelandet* spant alle krachten in om het ingeslapen constitutionele enthousiasme der Denen weder op te wekken; drie avondsamenkomsten en vijf aanklagen, wegens de artikelen: 1. Zijne de Deelname der burgers aan de schieduistende burgeren en kiezers; 2. Zal het volk, zwiigen wanneer de standspreekers, zijner de gevolgen van; 3. In dezelfde laatste tot afwijking niet in beslag genomen, ontrent beklaagt het blad zich hevig, en zoekt naar de toelen, dat het volk gens de wet op de persgeoorloofde, langs de wettelijken weg, om veranderingen in de staatsregeling te petitioneren, en het doen van danige petitiën aan te nemen, waartoe al die artikelen strekken. *Fædrelandet* voorspelt eene dreevige toekomst voor Denemarken.

ZWITSERLAND.

ZURICH, 3 Oct. Onze *Constant*, bevat in haar bericht oyer het bezoek des Koning van Pruisen, in het Kanton Neuchâtel, onder anderen het volgende: Maandag bezocht de Koning het *Kaldertravers*. Daar zal zijn, gezegen, niet groot, zijn geweest; want gedurende de nacht hadden enige opgewonden liberalen, de triomfbogen en guirlandes vernield, waardoor aanleiding tot een bloedig gevecht werd gegeven.

ENGELAND.

LONDEN 6 October. Het Parlement is heden, bij commissie tot den 10 November verdaagd. Des middags zijn de Lord kanselier, de graaf Abberdeen, en de graaf van Shaftsbury de zaal der zitting binnen getreden, in het officieel kostuum van commissarissen der kroon. De deurwaarder is gelast geweest, de kamer der gemeenten, bij een te roepen.

Geen enkel lid dazer kamer was tegenwoordig; De Heer William Key en verscheidene officieren der Kamer hebben alleen op deze bijeenroeping geantwoord.

De Lord Kanselier heeft na gedane lezing, het parlement tot den 10 November verdaagd, volgens het verlangen van Hare Majesteit. (Sun.)

Het puseïsme maakt steeds groote vorderingen te Oxford: in eene vergadering, de laatste week gehouden is, de Heer Newman te midden van bijna algemeene toejuichingen ontzangen. Men vooronderstelt dat de meerderheid van de leden der Universiteit Puseïsten zijn, de ijverigsten onder deze laatsten gaan zelfs zoo verre, dat zij denken dat men de bijzondere gebieden in het koorkeel verrigten moet. Zeker Heer Seager heeft een werk uitgegeven waarin hij de noodzakelijkheid der oorbiccht aan eenen priester beweert, om vergiffenis der zonden te verkrijgen.

Men leest in het protestantsche blad *The*

in Schotland, hee volgende: De geestelijkheid der (protestantsch) gevestigde Schotsche kerk had verwacht dat de Koningin welke zich op eenen Zondag te Edinburg bevond, in eene hunner kerken, de godsdienst oeffening zoude hebben bijgewoond; maar men heeft haar in geene dier kerken gezien. Deze omstandigheid versterkte de opinie, dat zij tot het puseïsme overhelt. Met e' daad, de aartdiaken Wilberforde, verkend puseïst, is een harer gunstelingen, en de volgelingen dier sekte vleijen zich, dat het hoofd der Anglicaansche kerk zich aan hunne zijde zal behouden. Men zegt zelfs, dat die aartdiaken bestemd is, om den onderwijzer van den Prins van Wallis te zijn.

SPANJE.

Niettegenstaande de Rossin's, de Henriot's, de Rossignol's en alle vreeselijke namen van het schrikbewind vond de generaal Vandamme nog een middel, om zich te doen opmerken, als een man van uitybering, door het onverbiddeijk karakter zijner daden. Bonaparte, van hem sprekende, ziedes: Het is langreik van generaal Vandamme in het tegenwoordig hebben; maar indien er twee waren, zou ik geenoedzaak zijn, er een van te doen fusilleren.

Het oproerige Spanje heeft ook zijn generaal Vandamme in den persoon van Zurbano. Maar niettegenstaande al den schrik, welken zijn naam inboeden, behoudt Espartero hem. Dit is waarschijnlijk ook, omdat er maar een Zurbano is, en om er een te fusilleren zal hij wachten tot dat er twee zijn. Want reeds sinds lang hebben geene redenen ontbroken om dezen te fusilleren. Dit is ongetwijfeld de reden, waarom hij de beschuldigingen en den kreet van afschuw wederstaat, waarvan hij overal het voorwerp is. De grieven ontrent zijn persoon vermenigvuldigen; de klagten van buiten voegen zich bij die van binnen, om te verzoeken dat men een einde make met een dergelijk monster. Maar Espartero doet zulks daarom niet; en de ongelukkige Spanjaarden zullen geenoedzaak zijn te wachten tot er twee Zurbano's zijn. (Ami d. l. Rel.)

FRANKRIJK.

Er bestaat kwestie om het Fransche Pantheon aan de Heilige Godsdienst weder te geven. Het Pantheon is eene van die oproerige fantasien die altijd op eene misdaad uitloopen, wanneer de rede en de kalme huz rijk hermenen. De Nijfiek van de H. Geneveva verlevendigde een groot wijk, terzelfder tijd dat het schoone gedachte tegebruikt werd. Sedert men het aan de dienste der Godheid ontnemen heeft, om het aan de menscheder groote mannen toe te wijden, gelijkt het van Soufflot aan eene pyramiede in de woestijn, en daarbinnen bevatten de pyramieden van den Nijfmonstien terwijl het Pantheon slechts ledige nis en pedestallen heeft, die te vergeefs op grootmassen wachten. Voor het Pantheon is de godman een verdichtsel, eene onastbare aangeleging. Hetgeen dus ninderlaad het best zou wrenen, is de

H. Genoveva aan de Katholieke Godsdienst weder te geven. Men heeft te St. Germain-L'auxerrois eene oervolle boete gedaan, is het geen tijd, dat men thans eene nieuwe ten opzichte van de H. Genoveva, de patrones te Parijs, ziet.

— PARIJS 9 October. Gepasseerden Donderdag heeft het hof voor de eerste maal sedert dat het zelve op Saint Cloud is, het bezoek van het diplomatieke ligchaam gehad. Het was ook de eerste maalsedert den dood van den Hertog van Orleans, dat de koningin vreemde diplomaten bij zich ontving. Men bemerkte de afwezigheid van den ambassadeur van Engeland die in zwaren rouw over zijnen onlangs gestorvenen broeder is. De koningin scheen ziekelijk en lijdend te zijn. Z. M. Lodewijk Philips was zeer spraakzaam en heeft zich met verscheidene leden van de diplomatie oederhouden. De Hertogin van Orleans en hare moeder de Groot Hertogin Douairiere van Meklenburg hebben aan deze receptie geen deelgenomen. De koning scheen in den besten welstand te zijn.

— Lord Cowley, Engelsch ambassadeur aan ons hof is naar Londen vertrokken, om bij de begrafenis van zijnen oudsten broeder de markies van Wellesley tegenwoordig te zijn.

— De stoomboot de Nyl, een der schoonste schepen van de vloot des Pacha's van Egypte, is den 4 dezer in de haven van Marseille binnen geloopt. Dit schip is met 4 stukken bewapend, en door Jaffer Bey gekommandeerd. Hetzelve brengt de geschenken die Mehemet Ali aan den koning der franschen zendt. Deze geschenken bestaan uit 8 Arabische paarden van zeer groote schoonheid, en verscheidene Schawls van onschatbare waarde.

Z. Excel. Artin Bey, secretaris van den Pacha. De doctor Lahat, die zijne tweede geschiedkundige reis in het Oosten gedaan heeft, de heer Mouchelot, Ingenieur van den Pacha en de heer Jules Roinain, Orientalist en verscheidene andere reizigers beronden zich aanboord.

— De Meeren Raguin en Privas, Lazaristen en zendelingen, die met het fransche fregateschip *Erigone* naar China overgebracht zijn, en die men op de kusten ontdeekst had, zijn naar het binnenland doorgedrongen.

— Het schijnt dat de laat te tijdingen van Afghanistan eene groote sensatie in de hoogere politieke cirkels te weeg gebracht hebben. De Hertog van Wellington en Sir Robert Peel schijnen aan het allengskens onttrijnen van Afghanistan den voorkeur te geven. Men berekent dat de Chineesche oorlog, die zich daar bevindende zeemagt, het proviand, de oorlogsoldij, en de buitengewone uitgaven, indien de oorlog nog een jaar duurt 250 millioen guldens zullen gekost hebben.

— ALGIERS 23 September. Volgens de laatste berigten uit Algiers blijkt het, dat de generaal Changarnier, sedert het gevecht dat hij tegen de Kabijnen uitgehouden heeft, merkelyke voordeelen verkregen heeft. Zoo als zulks reeds gisteren medegedeeld is, vinden wij het heden bevestigd, dat hij den 23 Sept. op het grondgebied van de stammen die hem aangevallen hebben, 200 kameelen, 4,500 Ossen, 10, tot 12,000 schapen, paarden ezels en een zeer groote buit genomen heeft. Hij is den 20 te Milianah aangekomen. Hij schat de verliezen der vijanden op 75,000 man en een zeer groot getal gewetsten.

Tot nog toe heeft niets de tijding van het nemen van de Sahale van Abd-el-Kader, door den generaal Lamoriciere tegengesproken en alles doet vermoeden dat deze tijding zich bevestigen zal.

— MOSTAGANEM 28 September. Abd-el-Kader door den Generaal Changarnier Lamoriciere en de d'Arbanville, sloot vervolgens ziele en vreesde door huane ophouwen liingsloten te worden, heeft den terugtoeg, geblazen, eerst, heeft hij naar de zijde van Takedeint wilken wijken, haardkier ontmoette hij de voorhoede van den Generaal Lamoriciere, hij heeft zich door het kleine Atlas geboogte zand ootwaarts over Tagurth naar den Woestijn begeven. Dit is de eerste maal dat onze troepen Abde-

el-Kader geheel en al uit het grondgebied gejaagd hebben, en hij zal zich genoodzaakt zien, zelve de gasterijheid van vrommen, die zich nooit aan hem hebben willen onderwerpen, in aanspraak te nemen. De Emir schijnt schijnlijk op de grenzen der Woestijn verbleef tot dat de Fransche Generaals zich uit die streken terugtrekken.

— De pakketboot de Nyl, den 4 dezer maand te Marseille aangekomen, heeft eenen brief uit Alexandrie medegebragt, gedagteekend van den 23 September, en eeninge omissigheden inhoudende over de plegtigheid, waarmede Sanu Bey in het groot opzigt in de stad Koptaum gekleed, op eene plegtige wijze aan den onderkoning van Egypte de decoratie heeft toe zand gesteld, behoorende bij den titel van Sadran. De kanonnen van alle forten hebben zich doen hooren en in de audientie zaal heeft de Turkeche handkussing plaats gehad. Mehemet Ali zolde door de gunst van den Sultan geheel en al opgetogen. Alle consulenten hebben hunne vlag uitgestoken, behalve die van Rusland en Oostenrijk. De reden waarom deze laatsten zulks gelaten hebben is niet bekend. De onderkoning heeft op de pakketboot de Nyl aan een groot getal personen, die zich naar Frankrijk begaven, eene kosteloze overtoeg vergund.

BELGIË

BRUSSEL 10 October. De koning en de koningin hebben gisteren morgen omstreeks half negen ure het kasteel van Laeken verlaten, om zich naar de station van den spoorweg van het zuiden te begeven, waar een bijzonder convooi hen wachte om hen naar Quivrain over te brengen.

De personen welke deze reis naar Parijs zullen medemaken zijn Mevrouw de Barones de Stassart, de graaf van Arschot, de heer van Praet, en de kapitein adjudant d'Hanis van Moerekerke.

Het verblijf van den Koning en de Koningin te Parijs zal tot het einde dezer maand duren.

NEDERLANDEN

ASTEN 7 October. Mgr. van Lunas heeft zich hier in zijne geboorteplaats, de bisschoppelijke bediening met al den luister der H. Godsdienst uitgeveend. Eergisteren avond had de jubelende menigte eerbogen, en jauchend en feestgrien, ten blijk harer vreugde, aller wege in gereedheid, toen Mgr. omgeven door eene in het wit gekleede kinderstoet, de gemeente binnentog. De anderde, dazs d'erde Mgr. het H. Sacrament des vormsels aan de geboevigen van Astén en Someren toe. Na den middag bragt zijn Hoog Eerw. een bezoek bij den Edel Adel, den Burgemeester.

Heden morgen heeft Mgr. eene pontificale mis gedeceleerd, en is dezer namiddag naar Lichhout vertrokken.

— GRAVENHAGE 10 October. Eergisteren avond heeft de groote presentatie en Coor op het paleis in het Noordeinde plaats gehad, die wel zeer lafrik en luisterrijk is geweest.

De illuminatie heeft ten volle aan de verwachting voldaan: dezelve is algemeen en prachtig geweest, en werd door het heerlijkste weder begunstigd. Onder de gebouwen, die verlicht waren, nuatten vooral dat der paleis van Z. M. het Voorhout en dat in het Noordeinde, het hof van den jonggenawden Koning en Koningin, de paleis van H. K. K. H. den Prins van Oranje en Prins Frederik der Nederlanden, de hotels der vreemde ambassades, de gebouwen van de verschildende ministerien, onderweidene huizen van de parterre, de W. H. de Societij op het Plein, welke fraai met glas verlicht was en met de wapens van het vorstelijke paar prijke, en meer andere. De zult, op de plaats van stadsvogt opperigt, maakte, met de gublandes op den vijfverberg, eene zeer schoone uitwerking. Ook nuante bijzonder uit de prachtige eereboeg, door de turf- en lastdragers opperigt, terwyl verschildene wijken, waaronder de Toornbuurt, in de niet smaak verlicht waren. De muziek der schutterij, welke zich den geheelen avond op den vijfverberg deed hooren, verhegde

de gepaste vreugde der ontelbare menigte, welke tot laat in den nacht langs de straten wandelde. Nielligenstaande het ontelbare getal van toeschouwers en de vele rijtuigen, is alles in de beste orde onder angeliken afvloeden, waartoe de zorg op de deeltreffende maatregelen der politie medegebracht hebben.

— Wij vinden in het *Nederlandsch Nieuwsblad*, ter gelegenheid van het H. Zaterdag voltrokken hoog huwelijk de volgende bemerkingen, welke wij eene plaats in onze kolommen waardig keuren:

De jeugdige Prinses, s'konings eenige dochter, het waardige ekebeeld der voortreffelijke hoedanigheden van hare moeder, zullen wij niet wagen af te malen. Gij weet het, Nederlanders. Haar beeld is gegrift in de harten van allen, die het voorregt hebben in hare nabijheid te verkeerren.

Die Prinses zal moeten ophouden, met, gelijk zij tot nu toe deed, haar hart uitsluitend aan Nederlanden geenoet te wendren. Zij moet, naar harer uitstekende moeder volgende, zich geheel moeten wijden aan het volk, dat haar eenmaal als Landsmoeder lief zal hebben.

De natie verliest veel, meer dan zij welligt weet. Ons dierbaar Koninklijk geslacht, op wier huisselijk geluk het volk van Nederland zoo veel prijs stelt, verliest bij het vertrek van deze beminnelijke Prinses oneindig veel.

De mannelijke ziel van den Koninklijken vader moge zijne aandoeningen weten te verbergen, het edele gemoed der Koninklijke moeder moge wenschen zich zelve bij deze gelegenheid te doen vergeten, zulk eene dochter wordt niet aan het ouderlijk hart afgescheurd, zonder dat er eene diepewonds achterblijft. Maar ouders die in hunne kinderen, van de eerste geboorte af, de toekomst zien, letten bij het droevige afscheid alleen op het lot dat die kinderen wacht, en wanneer die ouders Vorsten zijn, letten zij vooral op het heil, dat die kinderen, in een uitgebreider kring geplaatst, om zich heen zullen kunnen verspreiden.

Het geluk van haar, die veel geluk verdient, is, voor zoo verre het ons geoorloofd is, de toekomst in te zien, verzekerd: Aan den Vorstentelg van een der edelste Duitsche geslachten, van dat geslacht, hetwelk een aantal groote mannen aan Duitschland schonk en al wat goed en edel is in Duitschland hielp beschermen, aan den oudsten telg van dat geslacht verbonden, mogen wij onze geerbiedigde Prinses met gerustheid het looneel der Europesche Vorstenwereld zien betreden.

Onze vurigste wenschen vergezellen haar en haren vorstelijken gemaal.

— Wij nemen uit het *Ned. Nieuwsb.* ook nog de volgende bijzonderheden, omtrent de voltrekking van gemeld hoog huwelijk over:

Na den afloop der (burgerlijke) plegtigheid, werd het certificaat door den ambtenaar van den burgerlijken stand, aan den Kamerheer-Ceremoniemeester ter hand gesteld, waarop zich de Koninklijke familie, met den stoet, en voorafgegaan door s'konings Ministers, naar de nieuw gebouwde schilderzaal begaf.

Het Doorluchtige echtpaar werd onmiddelijk gevolgd door Bunne Majestaten den Koning en de Koningin, hirop overachteen H. K. H. Mevrouw de Prinses van Oranje, begeleid door Z. M. den Hertog van Saksen-Weimar, vervolgens H. K. H. Mevrouw de Prinses Frederik der Nederlanden, begeleid door Z. K. H. den Prins van Oranje, daarna H. K. H. de Prins Frederik der Nederlanden, de Prinses Alexander en Hendrik, allen vergezeld van hunne raden en behouding. De uitspraak daer over der Koningin, was van gelatijne met hermetijne, die der Prinses van Oranje van rood bachelijne, met zilver gebadurd, en die der Prinses Frederik van blauw bachelijne met zilver. De Prinses Sophia was gelieed in het wit gekleed, eene achterstelel diamanten kroon vertierde haar hoofd, en de kleep van haar kleed was gedragen door ats staatsdames. De rijkdom der edel-gesachten, waargenomen in de leedren, sig

hals en de hofkuisen der Koningin en der Prin-
cesen als overdekt waren, is niet te beschrijven,
en het geheel van dezen prachtvollen en luister-
rijken stoet, geschaard rondom het jonge echt-
paar in de schoone gothieke zaal, wier wanden bedekt
zijn met de meesterstukken van de beroemdste
schilders van vorige eeuwen, leverde een schouw-
spel op, zoo heerlijk, zoo grootsch, zoo plegtig
tevens, dat het gemoed van al de aanwezigen er
kennelijk diep door geroerd werd. De aandoening,
die aller harten verpeesterde, nam overal toe,
toen men zag dat de Koningin haren weemoed niet
langer kon bedwingen, en dat het gevoel, het welk
de Koning's gansche ziel vervulde, zich ook door
tranen licht moest verschaffen.

(Nu de huwelijks voltrekking door den hofka-
pellaan J. J. Dermout vermeld te hebben, vervolgd
het blad.)

Wij wagen het niet het oogenblik te beschrij-
ven, toen de gehuwden, na elkander hartelijk om-
helsd te hebben, zich in de armen wierpen hun-
ner dobtuchtige ouders, en achtervolgens door
den Koning en de Koningin op het toederste aan
het hart gedrukt werden. Het aandoenlijke van
dit tooneel roerde alle de aanschouwers, tot in het
diepste der ziel, geen oog dat droog bleef, geen
hart dat niet 's Hemels zegs over het Vorstelijke
paar en de geheele Vorstelijke familie afmeekte.
De indruk van dit plegtig oogenblik zal nooit wor-
den uitgewischt bij allen, die het geluk hadden
daarvan getuigen te zijn.

Het Koninklijk gezin, keerde daarna in dezelfde
orde, naar de particuliere appartementen des Kon-
nings terug, waar de jonggetrouwde Vorst en
Vorstin de gelukwenschen der Koninklijke familie
ontvingen.

-- Gisteren middag was er gala-diner van 150
couverts op het paleis in het Noordeinde, en 's avonds
in de prachtige schilderzaal van het paleis in het
Voorhout gegeven geworden de vroeger vermeldde
serenade, welke onderscheidene heeren en dames,
tot opluistering van het heugelijke feest, aan Z. M.
aangeboden hebben.

Bij gelegenheid van het huwelijk, heeft Z. M.
naar men vernemt, een prachtig, en door omen
stadgenoot, den Hof-goud-en-zilversmid, P. de Mel-
jer, bewerkt zilveren toilet aan Hoogstdezelfs
dochter, de Erfgrootheertogin van Saksen-Weimar,
ten geschenke gegeven. Dit toilet is in den Mid-
deleeuwschen of zoogenaamden *style de renaissance*,
en van hetzelfde munten vooral door sierlijkheid en
keurigheid van bewerking uit de spiegel, de kan-
de in den vorm eener St. Jacobschulp vervaardigd
waachkom en bel. Met genoegen kunnen wij hier
bijvoegen, dat Z. M. Hoogstdezelfs tevredenheid
over de wijs, waarop deze stukken bearbeid zijn,
aan den heer de Meijer wel heeft gelieven toebe-
tuigen.

Het Bruidsgeschenk, door de hoofdstad aan het
Hooge Bruidspaar geschonken, bestaat in zes zil-
veren kandelabres en vier en twintig kandelaren,
alle op het keurigst bewerkt door de Amsterdamsche
zilvermeden, Benten, Bonebakker en Ver-
schuur. De bezending uit het stedelijk bestuur,
welke met de overbrenging van dit zilver belast
was, is op de uitzonderlijke wijze ontvangen en het
geschenk met blijbaar genoegen in oogenblik
genomen door hunne Majesteiten, het jeugdige
Bruidspaar en de leeders leden van het Koninklij-
ke gezin. (Nederl. Nieuwsblad)

Mengelwerk.

ZWITSZERLAND.

(Vervolg van No. 117.)

De hoofdzakelijke beschuldiging, welke men
tegen de kloosters indigt, was die van hoog ver-
raad. Maar dan had men de monniken en religie-
uzen voor de criminele regtbank moeten brengen,
en zoo de beschuldiging gegrond was, geregeldijk
de bij de wet bepaalde straffen moeten uitspreeken.
Maar in plaats van dezen wettigen weg in te slaan

onderzocht de groote raad allen te verdigt,
oedele, verstandige, en met de wetten en
inocentatuties, strafte men dat alles in minder
dan twee maanden, en zonder eenig bewijs
aan te voeren, zonder zelfs dat een der beschul-
digde en te gelijk veroordeelde personen gehoord is.

In geen geval, dan nog zelf niet, wanneer de
regtbanken het misdrijf van hoog verraad zouden
geconstateerd hebben, kon de straf toegepast
worden op dergelijke inriggingen, welke het
voorrecht van civielen personen bezitten, en wier
bestaan door de grondwet gewaarborgd was; zij
moest slechts individuen straffen, en wel om zich
zelfen te logenstraffen, gaf men pensioenen voor
de leden der corporatien, terwijl men dezen onder
voorzwaend van hoog verraad, vernietigde.

Het zou nutteloos zijn er meer van te zeggen.
Algemeen werd de vernietiging der kloosters van
Argau geschandvlekt, als een daad van geweld en
ongeregtheid, niet slechts in Zwitserland, maar
in heel Europa, want ieder die een gelijkzinnig
bezet. Uri, Schwytz, en Unterwalden, leverden
hevige vertoogen in, en zochten de samenroeping
van een buitengewone bondvergadering; Friburg,
Basel, Walliserland, en Neuchâtel vervoegden zich
bij hen. De Nuncius van den H. Stoel protesteerde;
de Keizer van Oostenrijk, in zijne hoedanigheid
van afstammeling der stichters van Muri reclameerde
bijzonderlijk voor deze abdij; de abt van Ein-
siedlen, als overste van alle benedictijner kloosters
in Zwitserland, en een groot aantal religieuse cor-
poratien der Katholieke kantons, verheven hunne
stem te gelijker tijd. De groote raad, door deze
vereengde afkeuringen overvallen, zond, om tijd
te winnen, eene voorgewende justificative memo-
rie, maar ging tevens zonder uitstel over tot de
uitvoering van haar decreet van vernietiging.

De kloosters werden ingenomen, de kloosterlingen
verjaagd, en al wat niet aan de gebouwen was
vastgenageld, werd aanstonds ingepakt op wagens,
naar Arau overgevoerd, en in magazijnen op een
gehoopt, om openbaar verkocht te worden. Dit
gedrag, zeide een protestantsch blad, is eene
schande voor Zwitserland en zal ons misschien
nog bloedige tranen kosten.

Men voegde vervolgens de bespottig bij de on-
geregtheid, en kondigde een decreet van amnestie
af, waardoor men, na de edelmoedigheid van het
gouvernement hoog geroemd te hebben, hen die het
oproer zouden verwekt hebben, of ten dienste getreest
zijn naar de regtbanken verwees. Maar het geding
kwam op niets uit. De kloosters werden allen door
de regtbanken van Baden, Breungarten, en Muri
buiten vervolg gesteld. Wat meer is, niet zelfs
een enkel monnik van de abdij van Muri, welke
men bij voorkeur noemde, als hebbende het volk
tot oproer aangezet, werd voor den regter gedaagd.
De Priur alleen onderging een verhoor op den 20
January, dat is meer dan 16 dagen na het decreet
van suppressie; maar hij werd aanstonds in vrij-
heid gesteld; en zijn pensioen bleef hem toegekend
worden, even als aan de andere kloosterlingen:
een overtuigend bewijs van hunne onschuld.

De memoire, door het Gouvernement van Argau
aan den hoogen raad, gericht, om de kloosters te
beschuldigen, is in 7 hoofddeelen gesplitst. Het
eerste beweert, in strijd met de geschiedenis, dat
de staat dezelve gesticht heeft. Men moet aldus
de geschiedenis beliegen, om later daaruit het be-
sluit te kunnen opmaken dat de staat, ook ten al-
len tijd, over derzelve eigendommen en bestaan be-
schikken kan. Vervolgens tot dergelyk betrekking
met de kerk over gaande, raapt men uit eenige,
de kerk vliandige schryvers, verordeningen bijen,
welke de H. Stoel of de Concilien van tijd tot tijd ge-
nomen hebben, tegen een of ander misbruik dat
het kloosterleven was ingeslopen. Men vermenst
dat alles met twaalfingen en valschheden, en men
neemt tot besluit, dat de kloosters ten allen tijde
den goddienst zijn vijandig, en in de hiërarchieke
orde niets anders, dan onregelmatigheden gewest
zijn. Men begrijpt, dat indien de toestand der kloos-
ters tegen over de kerk zoo is afgedrukt, de toe-

stand welke zij in den staat hebben, met niet
minder juistheid en geschiedkundige wetenschap
wordt aangegeven; dit is het voorwerp van het
derde hoofddeel. Men roept ten gunste van den
staat het *ius advocatiae* in, en legt hetzelfde zoo
uit, dat de staat volkomen vrij is van klooster-
regten en eigendommen. Daarop volgt eene lijst
van geweldadigheden tegen de kloosters uitge-
voerd in den tijd der hervorming en der vijftiende
eeuw. Deze aanhalingen worden bekrond, door
eene lofredde op Joseph II. Onze lezers zullen zich
een gedacht kunnen maken, van hunne redene-
ringskracht, welke in dit gedeelte dier memoire
gebruikt wordt, door de volgende zinsede: «De
» ouders der in den slag van Nafaels gesneuvelde
» ridders, vroegen in 1380 aan het Gouvernement
» van het kanton Glaris, het verlof, om een kloos-
» te mogen stichten, op de plaats zelve van het
» slagveld. Dit verlof werd hun geweigerd. Op
» deze wijze suppressiede en seculariseerde Glaris
» reeds een klooster in dezelfs kiem.» De overige
regten welke in de memoire uit het *ius advocatiae*
worden afgeleid, zijn niet minder gelukkig bewezen.
In het volgende hoofddeel onderzoekt men de
werking der kloosters in de kerk en in den staat;
ten slot is niet noodig te zeggen, onder welke kleu-
ren dezelve worden afgeschilderd. De slechts ad-
ministratie hunner goederen is niet de minste der
grieven, welke men tegen hen opvoert; onze lezers
weten reeds met welk onbaatzuchtig inzicht zooveel
zorg aan dat onderwerp besteed wordt.

Evenwel die vier hoofddeelen, die 110 bladzijden
beslaan, zijn slechts eene soort van inleiding tot
het gedeelte, hetwelk bijzonder handelt over de
actuele vernietiging der kloosters van Argau.
Men zou verwachten moeten, dat hier klaar zoude
worden uitgelegd, en omkleed met menigvuldige
getuigenissen en klaarlijkelijke bewijzen, de daad-
zaken, welke de schuldpligtigheid der kloosters,
hunne oproerige woelingen, en het deel dat zij
aan den laatsten oloop hadden genomen, beves-
tigen. Maar het is slechts eene aanschakeling
van onbepaalde beweringen, onbetrouwbare beweringen,
en valsche bevondene daadzaken, gevoegd bij eenige
ware omstandigheden die onbeduidend zijn. *)

Dit zij genoeg over deze memoire, welke eene
wezenlijke belediging van het gezond verstand,
en van de geregtigheid mag genoemd worden,
en altijd een monument van schande zal wezen
voor derzelve schryvers. Het viel de kloosters
niet moeylijk dezelve in allen deele te geverfend
te wederleggen, maar de boosheid hield daarom
niet weder de overwinning; de beroving was vol-
trokken, en de Katholijken wachten tot op heden
vruchteloos, dat de hoofd een besluit neemt, het-
welk het goede recht herstel.

*) De Schryver van dit des zake kundig artikel, treedt hier in
bijzonderheden, welke wij overlaaten. Wij hebben de vrijheid
genomen, hier en daar nog meer te verduidelijken.

ADVERTENTIEN.

- Bij H. VAN ROMOND T,
Roekhandelaar te Utrecht is van de Pers ge-
komen en alom verkrijgbaar gesteld.
- A. J. VAN BEMMEL R. K. Pr.
DE ZIEL TOT GOD OPGELEID,
door Godvruchtige, lezigen, openlekingen
en uitstortingen des harten naar het Fransch
van BAUDRAND, Kerkelijk goed-
gekeurd. f. 1.80.
- GELEGENHEIDS. L. E. R. R. E.
D. E. N. E. N., tweede editie. Kerkelijk goed-
gekeurd. f. 1.80.
- Bij bovenvermelde zijn nog eenige Exem-
plaren te bekomen van
- G. O. DE WILDE Z. A. N. G. E. N., naar
het Engelsch van THOMAS MOORE. f. 1.20.
- Men leze hierover de gunstige recensien in de
Katholiek 1842 No. 8 en de Vriend des Va-
derlands 1841 No. 5.
- Nog wordt bij bovenvermelde met Succes
verkoopende
- ANDERUS IONKLE SPRANK
T. B. E. R. of Theoretisch-Practisch Onder-
richt in de Toonkunst. f. 1.50.
- REDEVOERINGEN gehouden over het Wetboek
van STRAFVORDERING, met
eene Voorrede van WINKER. H. A. f. 1.00.
- VAN ASCH VAN WINKER. H. A. f. 1.00.
- REIZEN door ITALIA. Nij ver-
taald uit het Fransch. f. 2.80.

Bij den Drucker en Uitgever dezez, zija

de volgende Werken verkrijgbaar

HANDBOEK

BURGERS EN KOOPLIEDEN

houdende voorbeelden van akten, welke in Burgerlijke zaken en zaken van Koophandel, volgens de wet, onderhandsch mogen worden opgemaakt. Dit het Fransch vertaald, door Mr. C. THEMEN. Derde, door een deskundige vermeerderde en naar de nieuwe wetgeving veel verbeterde druk. f. 0,90

COMPENDIUM THEOLOGIE MORALIS sancti A. M. de Ligorio, auctore D. Neyregnet, prosbytera diocesis ruthenensis, missionario: complectens Tum Theologie Moralis, tum operis qui titulus homo Apositolicus, etc., substantiam solamque auctoris doctrinam, meliori ordine digestam, servata quantitate fieri potuit. ipsius textus verbia. Juxta ultimam editionem, revisam et auctam. 2 deelen f. 3,00.

VADE MECUM ad Exercitia Spiritualia; cum Examine clerici, ratione medijandi et ordine vite sacerdotalis f. 0,60.

Het **LEVEN** van onzen Heer **JESUS CHRISTUS**, Eerste deel. Christus voorzeid en beloofd van het begin der wereld, behelzende de prophetien, figuren of voortekens van den toekomstigen Verlosser. -- Tweede deel. Christus zienlijk op de aarde, of zijn zienlijk en sterfelijk leven, tot zijne verrijzenis en glorieuse Hemelvaart. (Een R.O.E.K. dienende tot tegenwigt van de Protestantische Bijbel.) door wijlen R. Cornelius Smet, S. J. f. 2,25.

MAGAZIJN

VAN

LAKENS

Tot vastgestelde prijzen.

A. PANIS, heeft de eer, zijne geëerde begunstigers te berigten, dat hij van de Fabrieken is terug gekomen, met een groot assortiment **GOEDEREN**, allen voor het Najaars- en Winter-saizoen geschikt, bestaande in:

Fijne en zware **LAKENS, CUIRS, SATIN DELAINE, DIAGONALES en DRAPS de Russie**, voor **PALÉTOIS, DRAPS de Zephyrs en Royals** voor **MANTELS**, sijne **KRULDUFFELS, CASTORINES**, etc.; zware en geheel nieuwe **DESSINS Engelsche en Fransche BROEK- en VESTENSTOFFEN, SATIN UNI et FAÇONNÉ, DASSEN, ECHARPES**, etc.; door den buitengewoon voordeeligen Inkoop, is hij in staat gesteld, alles tot zeer civiele Prijzen te kunnen verkoopen.

Adverteert tevens het geëerde Publiek, dat hij alle soorten van **BURGER- en MILITAIRE KLEEDINGSTUKKEN** tegen billijke en vastgestelde prijzen vervaardigen laat.

Hij beveelt zich voortdurend in de gunst van allen, die hem met hun vertrouwen gelieven te vereeren.

De Ondergeteekende alhier ter Stede gevestigd blijvende, met zijne **VERWERIJ** recommandeert zich tot **VERWING** van alle soorten van **ZIJDEN en WOLLEN STOFFEN, KOUSEN** en verdere **ARTIKELLEN**, aan zeer Civiele Prijzen.

L. F. PETIT

achter het Stadhuis Wyk E. 427.

DE JUFVROUWEN;

G. FOLLING en L. VAN BRUSSEL

hebben de eer te berigten, dat zij met Novem-ber aanstaande van **INSTITUUT** voor **JONGE JUFVROUWEN** zullen openen en niet zullen nalaten om de aan hare zorg toevertrouwde kinderen, zoowel eene godsdienstige als beschaafde opvoeding, te geven.

Achter het Wildparken, Letter E. No. 440.

DE KONINKLIJKE STEEMPRES

Heeren **Notarissen** voor **INKT of LAK** volgens de voorgeschrevene wijze en model, den geringen prijs van **DRIE GULDEN**, te bekomen bij den Heer **E. LOUIS**, Kunstgra-veur, in **WAPENEN, MEUBEL- en Smeed- en zand- en de Apstelstraat, Wyk H. No. 126 te 's Hertogenbosch**.

De Notaris **S. PHILIP DE BRUYN**, van de schiedkundige **Beerby Kantoor**

zijnen **Principaal** op **Dingsdag den 8 November 1842** Provisioneel, en op **Dingsdag den 22 November** **Middag** ten **Ure** van **10 Ure** de **Vergulde** **Rooskroon**, van Meij. de **Weduwe SCHOONENBERG**, te **Grave**, publiek Verkoopen. Deze in den jaer 1837 geheel nieuw opgebouwde **schone HEERENHUIZINGE** met **ERT** en **OPENE PLAAATSEN** te **Grave**, op de **Monaststraat**, nabij de **Poort**, bestaande beneden uit twee **KAMERS** en eene **ZAAL** met twee **Marmeren SCHOORSTEENEN**, en boven uit vier **KAMERS**, allen behangen met **Gepolferde** **Wand**, eenen **ruimen DROOGZOLDER**, met **planken** onder de pannen afgescheiden, en onder de geheele oppervlakte met eenen **verwelden KELLER** voorzien, verder **KEUKEN** met **WEL** en **REGENPOMPEN**, etc.

Deze **HUIZEN** en **Graven** van **vooreen** en **achter** een **ruim** en **schone** **uitsigt** op **en over de Rivier de Maas en den Walgang**.

Een **ruim** en **lichtig GEBOUW**, gelegen als **voor** een **heer** **HUIZINGE** waarin **met succes** **redert** **onbegrijpelijk** **tijden** de **BLEEK** **BROUWERIJ**, is **uitgevoerd**, met **gewulde** **KELLERS** **ZOLDER** en **EESTKAMER**. **Wijders** **aangelegd** **een** **KUUR** of **KOETS** **HUIS**, **STAAL**, eene **schone** **KOEP** **PEL**, **het** **uitzicht** **hebbende** **op** **en** **over de Rivier de Maas en den Walgang**. **Drie** **HUIZEN** en **ERVEN** en **TUIN** te **Grave**, en een **HUIS** en **ERT** met **BOUWELAND** aan **den** **Eert** **onder Velp**, -- **alles** **breeder** **bij** **Biljetten** **en** **10 kaopen** **opzichteren**.

Nadere informatie te bekomen mits Brieven Franco ten Kantore van voornoemden Notaris.

De Notaris **P. GELPKE**, residentende te **Dinther**, zal, voor zijne **Principalen** publiek verkoopen:

De buitengewoon goed beklante **WINDKORVEN MOLEN** van **Hoewijk** met **bijgelegen MOLENHUIS, SCHUUR** en **BOUWELAND**, bestaande in **6 Buiders BOUWELAND** en **WEILAND**. **Gecombineerd** of **afzonderlijk**. **Aantevaardt in de Maand Mei 1842**.

Deze Verkoop zal plaats hebben te **Hoewijk** ten huize van **JAN STEENBERGEN**, **provisioneel**, op **Maandag den 24 October 1842**, en **definitief** **14 dagen** daarna telkens des namiddags om **3 uren**.

Informatie te **bekomen**, ten **Kantore** van **voornoemden** **Notaris** en **bij** **FRANCOLODUS** te **ELDEN**, **BEN**, **BRAND** te **Herewijk**.

LET WEL.

Men zal op **Woensdag den 2 November 1842** des morgens om **10 uren** in de **Wijk alhier**, uit de hand verpachten:

DEN WELBEKLANTEN MOON-WINDMOLEN genaamd **den Akker** molen gelegen nabij het dorp **Hilversum**. Te **aanvaarden** den **1 Banerij** aanst. met eene **prestatie** van **circa 600 galden**. **Nadere informatie** te **bekomen** bij den **Burgemeester** der **gemeente Hilversum** en **verdere eisen**.

STOOMBOOTSCHAPPIJ
LANGS DE MAAS
VARENDE VOORLOOPIG
ROTTERDAM en VENLO

DAAR TUSSEHEN GELEGENE PLAATSEN.
Dienst voor de maand October.

van **Rotterdam naar Venlo**.
Maandags des morgens ten 6 ure.
en
Vrijdags
Van **Venlo naar Rotterdam**.
Zondags des morgens ten 4 ure.

Woensdags des morgens ten 4 ure.
Bij aankomst van de **STOOMBOOT** te **Crevecoeur** zal bij de **Op- als Afvaart**, **gelegenheid** zijn om met een **geschikt VAAR- en** **voort**, **dadelijk** naar **Rotterdam** te worden **bevoorrd**, gelijk mede voor de **Op- als** **Afvaart** een **NAARTUIG** van **s Bosch** zal **vertrekken**, om de **Passagiers** te **Crevecoeur** aan **Boord** te **brenge**.
Nadere **informatie** te **bekomen** te **Rotterdam** bij **G. DERKENNE** Jr.
Dordt bij **DR. BAUDOUIN**.
Gorinchem bij **L. S. PONNE**.
s Bosch bij **L. F. VAN ROOSMALEN**.
Grave bij **I. VAN DEN BIGGELAER**.
Wijk bij **H. GOOSSENS FILS**.
Chapelle bij **G. N. E. CAILLÉ** en **Co.** Kaaf **St. Léonard** te **Luyk**.

Grainmarkt van 's HERTOGENBOSCH.
van **Vrijdag, Zaterdag en Maandag**, den **7, 8 en 10 October 1842**.

Voer goed en **het** **Gram**, **Dwijen** en **Zaden** **zijn** **de** **verkoep** **per** **Ned.** **mud** **besteed** **geworden**.
TARWE / 9-50.
KOGGE / 6-75 en / 7-65.
ROEKWEIT / 5-50 en / 6-35.
VOEDER-HAVER / 2-50 en / 2-85.
GROENE ERWTEN / 10-00.
GRAAUWE BAWTEN / 10-00.
ZOMERZAAD / 9-50.

Van alle bovenstaande artikelen was er weinig aanbod, waar door het aangevoerde meek al, voort de contentie als bovengenoemd goed van de hand is gegaan.

RESTING-ROEKWEIT van 5-60 en / 5-40.
Omtrent de vereischte promptitude en activiteit van den landman, in het laatstevoorgaand nummer aangehaald, noemens het vroegtijdig uitsaaien van het produkt **Roekweij**, naar gelang van de graauheid van den grond, is door de graauhandelaar alhier ter stede opgemerkt, dat dit niet beter en met meer accuratesse wordt in acht genomen dan door de landlieden, welke niet alleen goed, bouwkundig maar tevens ook goed graaukundig zijn, en zulke door de wigt van het Graau beter weten te onderscheiden, dan diegenen, welke wel bouwkundig doch slechts oppervlakkige graaukennis bezitten. De nachtvoort na het uitsaaien van Roekweij, maar ook de landlieden bevreest, om vroegtijdig met dat werk een aanvang te maken, doch een prompten graaukundigen landbouwer, spoort zich hier niet aan en gaat voort met op den juiste tijd te zaaien, aangezien het gewigt als dan doorgaans vaster is in ten gevolge van den tijd Roekweij meer waarde heeft. Men mag wel in aanmerking nemen, dat de Roekweij in de goede voort welke niet zeer wigtig valt, volgens de thans bestaande prijs, voor ieder Ned pond dat hij per Ned mud minder weegt, circa 15 p.c. in waarde daalt, waartuik is meestal aan de te late uitsaaiing toeschrijven. Wat de kwantiteit van de vroeg of laat gemaakte Roekweij, alsmede de risico omtrent den nachtvoort betreft, behoort tot eenen de handman, aangezien het door den **BEJAARDEN GRAANKUNDIGEN LANDBOUWER**, die door de ondervinding het best in staat kan geacht worden hierover zijn advies in te brengen.

Grainmarkt.
Te **Amsterdam** van **Maandag den 10 October 1842**.

Peels **Tarwe** met **goeden** **handel**, tot **gemoteerde** **prijzen**: 181 p. **wit**, **Peels** / 200; 128 p. b. dito / 273; 128 p. **goud** **dito** / 265; 129 p. dito **goud** / 260; 127 p. b. dito / 265; 276; 129 p. **wit**, / 245; 128 p. c. **boort** **Peels** / 270; 180 p. **goud** **dito** / 280; 290 p. **goud** / 181 p. **goud** **dito** / 280.
Rogge **bij** **vroeg** **prijzen**; 121 p. **Pruis** / 170; 171; 123 p. **goud** / 170; 176; 179 p. **Stett** / 165; 167; 169.

Gruut **de** **voore** **met** **weinig** **handel**; n. **Rylandsche** / 185.
Haver **zonder** **handel**.
Roekweij **in** **den** **doon** / 115 p. **Vries** / 190; 118 p. **Amerfoor** / 200. **Koolzaad** **dadelijk** **prijzen**. **Holst** **Avecht** / 36 p. **vlop** **9 var** **in** **deze** **maand** **64 p. vlop** / 66; 66 p. **de** **de**.
Lijnzaad **lusteloos** / 116 p. **Tilist** / 101.
Rijnsche **dadelijk** **en** **op** **levering** **van** **het** **najaar** **willig**; **per** **gw.** / 40; **Vlieg** / 38; / 39; / 39; **Dec.** / 39; **2.** **Mei** 1843 / 39; **1.**
Lijnolie **per** **glw.** / 37; **Vlieg** / 39; **1.** **Rensselaer** **per** **glw.** / 41; **Vlieg** / 40; **Raspkoeken** / 66 en / 11; **Lijnkoeken** / 8 en / 11.

Beurs van Amsterdam.
heden **Maandag den 10 October** **42 uren**.
W. S. 2 1/2 p.c. **57 1/2**; **Dito** 3 p.c. **101 1/2**; **12 1/2**; **57 1/2**; **101 1/2**.
94 1/2; **101 1/2**; **101 1/2**; **101 1/2**; **101 1/2**; **101 1/2**; **101 1/2**; **101 1/2**.
15 1/2; **101 1/2**; **101 1/2**; **101 1/2**; **101 1/2**; **101 1/2**; **101 1/2**; **101 1/2**.
Dito 4 p.c. **88**; **Notalek** **108**; **Bank** **34**.
Bij **D. A. A. de ROOY**, **Beek**; en **Beek** te **Beek**.